

Katastrofiluontoisten työtapaturmien tutkintajärjestelmä
Työpaikkakuolemantapausten tutkinta

Tapaturmavakuutuslaitosten Liitto
Bulevardi 28
00120 Helsinki
Puhelin 19251
Saara Vuorio/sa

28.2.1989

1 (2)

4/89 Hirsikuorman päältä putoamisen aiheuttama, kuolemaan johtanut työtapaturma

1. Tapahtuman kuvaus

Kolme osakasta omistivat yhteisesti hirsitaloja valmistavan yhtiön. He olivat hankkineet tukkipuita hirsihuvilan rakentamista varten. Puut lähti ajamaan yhtiön työhallille kuorma-autollaan KK. Hallin ovet olivat kuitenkin niin matalat, että osa kuormasta jouduttiin purkamaan ulos. Kun kuormaa oli riittävästi alennettu, lähti kuorma-auto peruuttamaan hallin ovesta sisälle. Kuorma-auton peruuttaessa havaittiin, että perävaunun oikealta puolelta toiseksi viimeinen sivutolppa otti kiinni oviaukon yläpuolelle. Oviaukon korkeudeksi todettiin myöhemmin 3,75 m.

Jotta tolppaa voitaisiin laskea hiukan alaspäin, oli sitä vasten painautuvat ylimmät puut siirrettävä hieman keskemälle kuormaan. Yhtiökumppaneista LL nousi siltanosturin ohjaamoon nostaakseen pihdeillä ylimpänä olleen puun ylös. Tämän jälkeen NN:n ja MM:n oli tarkoitus lankuilla kankeamalla siirtää seuraavaa tukkia sen verran, että KK saisi alennettua sivutolppaa. NN kiipesi lastina olleita puita pitkin ylös ja alkoi työntää lankulla lähinnä tolppaa olevaa puuta. MM työnsi lankulla puuta maasta käsin. LL näki nosturin ohjaamoon, kuinka NN oli putoamassa alaspäin. Hän putosi ensin jaloilleen kuorma-auton perävaunun takapyörrien lokasuojan päälle ja kaatui siitä selkää edellä maahan. Putoamiskohdassa oli maassa tukkipuu ja sen takana halkaistu tukin latvaosa. NN jäi makaamaan maahan. Hän oli tajuissaan ja valitteli, että oikea käsi on kipeä. Hetken kuluttua hän valitti myös päätään. Vähän ajan kuluttua hän menetti tajuntansa. Ambulanssin saavuttua hänet kuljetettiin sairaalaan, jossa hänet todettiin kuolleeksi. Kuolemansyyksi on todettu kallonmurtuma ja aivoruhjeita.

Hirsirakennefirman omistivat LL, MM ja NN yhteisesti. Muuta työvoimaa tai työnjohtoa heillä ei ollut. NN oli aikaisemmin työskennellyt kyllästämöllä ja ylösottajana kenttätyössä. MM oli työskennellyt traktori- ja pyöräkuormaajan kuljettajana sekä LL konepuuseppänä ja kyllästämöllä kenttätöissä. Oma yritys yhtiökumppaneilla oli ollut ennen onnettomuuden sattumista runsas puoli vuotta. Työsuojele-organisaatiota ei yrityksellä ollut.

2. Tapaturmaan johtaneita tekijöitä

Märät ja liukkaat tukkipuut

NN oli kiivennyt kuorman perästä tukkien latvaosien päälle. Vaikka hirsitukit olivat kuorittua puuta, olivat ne osin lumisia, jäisiä ja märkiä. Tällaisina ne ovat liukkaita. Todennäköisesti NN vääntäessään lankulla tukkia, on luiskahtanut kuorman päältä pudoten ensin lokasuojalle. Todennäköisesti hänellä on ollut kädessään kankenaan käyttämänsä lankku, joten hän ei ole ehtinyt tarrautua mistään kiinni alkaessaan pudota. Liukkaalta lokasuojalta hän on edelleen luistanut selkä edellä maahan.

Liian korkea kuorma

Hirsitukkikuorma on ollut ilmeisesti korkea, koska se ei ole mahtunut 3,75 metriä korkeasta oviaukosta sisälle. Vaikkakin pihalle purettiin osa kuormasta, olivat kuorman tolpat kuitenkin edelleen korkeita siten, että kuorma ei mahtunut oviaukosta sisälle. Kuormaa tehtäessä ei otettu huomioon sen oviaukon korkeutta, josta kuorma oli tarkoitus peruuttaa sisälle.

Vaarallinen työmenetelmä

Kiipeily liukkaitten tukkien päällä ja voiman käyttö näin epävarmalla alustalla on erityisen vaarallinen työmenetelmä. Turvallisempaa todennäköisesti olisi ollut siirtää tukkeja nosturilla. Saksien kiinnittäminen tukkeihin ei olisi vaatinut samanlaista ponnistelua kuin 12 m pitkien tukkien siirtäminen lankulla kankeamalla.

3. Toimenpiteitä vastaavien tapaturmien estämiseksi

1. Työn ennakosuunnittelu

Lähdettäessä ajamaan kuormaa tulisi ennakolta ottaa selvää, minkälaiseen paikkaan kuorma on tarkoitus viedä. Samoin tulisi ennakolta selvittää, minkälaisien siltojen ym. alta kuorma joudutaan ajamaan. Kuorman korkeuden kohdalta nämä seikat olisi otettava huomioon. Vastaavalla tavalla tulisi selvittää, mihin korkeuteen sivutolpat voidaan asentaa ilman, että niitä tarvitsee kesken kuorman purkamista alentaa.

2. Kuorman päälle kiipeämisen välttäminen

Tukkikuormien päälle ei tulisi kiivetä. Mikäli kiipeäminen on ehdottoman välttämätöntä, tulisi noudattaa mitä suurinta varovaisuutta kuorman päällä liikkuttaessa. Kuorman päällä seisten ei missään tapauksessa tulisi suorittaa suurta voimaa vaativia tehtäviä, kuten tukkien siirtoa kankeamalla.

